

המנון הנזק

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

עו"ד בכיר בתחום הנזיקין ונזקי-גוף:

"יש לשמור מסמכי-מנוי בחברות סלולר למקרה צורך בהוכחה עתידית של נזק"

גם לא יכול היה לדעת זאת מראש. הנה, כאשר ביום מן הימים יתגלה הדבר, חלילה, הוא יוכל לשלוף את המסמכים, והעומדים נגדו לא יוכלו להתחבא תחת מקלט טענת ההתיישנות.

עו"ד עופר קרינסקי אומר אפוא, כי תושבים שקיבלו מסמך מהעיריה המעיד על אנטנה סלולרית הסמוכה למ-עונם, או שיש להם מסמך רלוונטי אחר המתאר את האנטנה, כמו למשל מסמך של המשרד להגנת הסביבה — טוב יעשו אם ישמרו אותם, למקרה שבעתיד יחפצו להוכיח נזק או ירידת ערך של הנכס.

באותה מידה, אדם שהוא מנוי בחברת טלפון סלולרי, לא מן התבונה שישליך את החשבונות והמסמכים, כולל מסמכי ההתקשרות ופתיחת המנוי, גם לאחר עבור שנים רבות ואפילו אם הוא כבר אינו מנוי של החברה. המסמכים האלה עלולים להיות חשובים ביום מן הימים — אומר עו"ד קרינסקי, במקרה של תביעת נזיקין לנזקי גוף, חלילה, כדי להוכיח את זיקת החברה לענין. אגב, בענין החששות מהקרינה הסלולרית, היו שהעלו "לטור-בת השימוש בסלולר", את הטיעון שלמרות שאנשים משתמשים רבות בכל שכלולי העידן, הכוללים מנות קרינה, עדיין מקובל לטעון כי "תוחלת החיים עלתה" בעשרות השנים האחרונות.

מעניין לצטט טיעון נגדי של רופא, שאמר כי זוהי דמגוגיה במיטבה. לא רק משום שהאחוזים שאולי נפגעים, חלילה, נפגעו במאה אחוז, למרות הסטטיסטיקה המאזנת... אלא בעיקר משום שאלה שחיים היום שמונים שנה, נולדו לפני שמונים שנה... ולא ברור בכלל שהנולדים בימינו או בעשרות השנים האחרונות, לא ניזוקים חלילה מתופעות מסוכנות שבי-דורנו, העוללות לפגוע חלילה בתוחלת החיים שלהם...

כך או כך, טוענים רבים, שגם אם אנשים אינם מתנזרים משכלולים שונים, טוב יעשו שישמרו את בריאותם, ולפחות לא יהפכו למשתמשים כבדים.

קרינסקי (ראש משרד עו"ד שלמה קרינסקי, אביו המנוח שהיה מבכירי הפרקליטים בת-חום) מתל אביב, משיא עצה טובה, לשמור מסמכי-מנוי בחברות סלולר וכן מסמכים רלוונטיים אחרים אודות האנטנות הסמוכות לנכס — למקרה צורך בהוכחה עתידית של נזק. מסתבר שיש מועדי התיישנות שונים, בנזקי גוף או רכוש. בניגוד למה שסבורים, יש נזקים שגם אחרי עשרות שנים ניתן יהיה לתבוע בגינם, אם הניזוק לא היה מודע לנזק.

עו"ד קרינסקי מצטט מתוך חוק ההתיישנות (התשי"ח 1958):

סעיף 5 תוחם את "התקופה שבה מתיישנת תביעה שלא הוגשה עליה תובענה", שהיא 7 שנים בשאינו מקרקעין ו-25 שנה במקרקעין.

סעיף 89 מדבר על השאלה מתי מתחיל מירון ההתיישנות: "לענין תקופת-ההתיישנות בתובענה על עוולות — "היום שנולדה עילת התובענה" הוא אחד מאלה:

(1) "מקום שעילת התובענה היא מעשה או מחדל — היום שבו אירע אותו מעשה או מחדל; היה המעשה או המחדל נמשך והלך — היום שבו חדל; (2) מקום שעילת התובענה היא נזק שנגרם על ידי מעשה או מחדל — היום שבו אירע אותו נזק; לא נתגלה הנזק ביום שאירע — היום שבו נתגלה הנזק, אלא שבמקרה זה תתיישן התובענה אם לא הוגשה תוך עשר שנים מיום אירוע הנזק".

במילים אחרות: ההתיישנות היא 7 שנים לאחר שהנזק אירע והתגלה, או לכל-היותר 10 שנים ממתי שאירע הנזק, אם נתגלה רק מאוחר יותר.

אבל, וזה חשוב מאוד לעני-ייננו: מול הסעיף הזה, יש סעיף אחר, המחריג את המקרה שלא יודעים על קיומו של נזק: סעיף 8 לחוק ההתיישנות האמור, קובע, תחת הכותרת "התיישנות שלא מדעת":

"נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה".

הווי אומר: אדם שהשתמש בטלפון סלולרי, ולא ידע בעצם כי החלה אצלו, לא עלינו, "הספירה לאחור" לקראת מחלה שהתברר כי היא קשורה קשר סיבתי עם השימוש בטלפון. הוא

מאת סופר "המודיע" עו"ד בכיר בתחום הנזיקין ונזקי-גוף, מציין למחוזיקי מלפני נים פלילריים, וכן לאלה שמתגוררים בפמון לאנפנות פלוריות, לשמור כל מסמך רלוונטי, גם לאורך שנים רבות, למקרה שבעתיד, אולי הרחוק, יצטרכו להוכיח נזק פלשהו שנגרם להם בעמיו של המכשיר הפלוררי או האנפנה.

החששות מפני סכנה העלולה לה להגרם בעקבות הקרינה הסלולרית, הביאו את שאלת תביעת הנזיקין המיידית או העתידית בשני מישורים:

● המיידית יותר: תביעת נזיקין בגין ירידת ערכו של נכס, כמו דירה, בשל הצבת אנטנה סלולרית בסמיכות להם. ● העתידית האפשרית: אם וכאשר חסו-שלום יתברר ב-בות הימים, שלמשתמש נגרם נזק גופני. ראוי להזכיר כי החוששים מנזקי קרינה, אינם מדברים בדרך-כלל על נזק מידי, אלא חוששים מפני היווצרות של מחלה, חלילה, מסוג המחלות הקשות רחמנא-ליצלן, שהתהוותן אורכת שנים, עד שנים רבות.

אנשים נוהגים בדרך-כלל לש-מור מסמכים וחשבונות, עד שבע שנים, מועד ההתיישנות הרגיל שאנשים מכירים. אבל מסתבר שככל הנוגע לשאלת קרינת הסלולר, הענין רחב בהרבה.

כידוע, אנשים עישנו סיגריות במשך עשרות שנים ואיש לא ידע או לא הסכים לאשר שיש בהן סכנה. כיום מודים כולם שהסיגריות הורגות ותביעות-ענק הוגשו בעולם, שחלקן הסתיימו בפיצויים בסכומי-עתק. במקרים רבים העדיפו חברות הסיגריות להגיע לפשרה, ולא למצות את ההליכים המשפטיים, בצורה שתוביל ליצירת תקדים משפטי, שיחייב אותן במקרים אחרים ודומים.

בענין החשש לסכנה כתוצאה משימוש בטלפון סלולרי, הרי שיתכן שרק בעבור שנים, אולי אפילו עשרות שנים, יתברר חלילה-וחס שלאדם כלשהו נגרם נזק גופני או בריאותי כתוצאה מהקרינה. אם המנוי ישליך את הניירות שמעידים על התקשרותו לחברה, על מידת השימוש והיקפו וכיוצא באלה, הרי שתעמוד בפניו השאלה, איך יוכיח אז, את זיקת החברה לנזק.

אחד מבכירי המשפטנים, עורך-דין ותיק הנחשב למומחה בעל שיעור-קומה בנושאי נזיקין ונזקי-גוף, עו"ד עופר